

Огліх В.В. Економічні передумови формування інноваційно-інвестиційної потенціалу регіону	152
Иванов А.В. Стратегия дифференциации как методический подход к практическое средство выживания фирмы в кризисных условиях	159
Трапля О.В. Стратегія формування та використання трудових ресурсів підприємства як шлях підвищення його продуктивності	164
Хурдей В.Д. Форми і фінансові джерела оновлення виробничо-технічного потенціалу тваринництва	173
Богацька Н.М. Сутність, мета та задачі управління товарними запасами – один із сучасних аспектів діяльності підприємства роздрібною торгівлею	180
Чорна М.В. Фінансова стійкість в системі загальної стійкості підприємства торгівлі	187
Лопінська Ю.В. Фінансово-кредитні аспекти розвитку малого бізнесу в Україні	193
Бакало Н.В. Проблеми розвитку та управління підприємствами малого бізнесу регіону	199
Жеребийов Я.І., Гавриленко О.Г. Проблеми реалізації функції маркетингу підприємств інвестиційного комплексу Донецької області	206
Циганенко Г.В. Елементи формування ефективної системи корпоративного управління	213
Кубишина Н.С., Петренко Г.П. Інноваційний аспект товарної політики підприємств України	220
Петришин Л.П. Сукупні та грошові витрати домогосподарств на харчування	227
Пономаренко Е.В. Формирование и реализация инвестиционной стратегии развития информационных ресурсов предприятия	232
Позднякова Л.О. Формування ефективної діяльності страхового ринку України за рахунок впровадження нових фінансових послуг та страхових продуктів	238
Лухманов Е.А., Губавский А.В. Проблемы повышения экономической эффективности труда производства	246
Скринько Н.В. Аудит конкурентности промышленного рынка как инструмент разработки маркетинговой стратегии предприятия	251
Федулова Л.І. Шляхи підвищення результативності інноваційної складової в організації виробництва	257
Трухан О.Л. Методологічні засади дослідження структури підприємства на основі системного підходу	264
Наумов О.Б. Стратегічне управління інвестиціями у агротекстильних об'єднаннях	271
Райко Д.В. Аналіз сучасного стану теорії і методів інноваційної діяльності	279
Колесников А.А. Современные подходы к оценке потенциала предприятий в Украине	284
Дядик Т.В. Шляхи удосконалення виробництва і використання кормів у молочному скотарстві	293
Маслов И.В. Савана предприятия: мобилизация финансовых ресурсов	299
Лаврук О.С. Мотиваційна стратегія підвищення ефективності управління кадрами молочної	305
Вальчук Т.Л. Методика оцінювання ментальних характеристик персоналу	310

Парена В.А. Особливості участі сфери послуг у формуванні економічних відносин	317
Бернадська І.Л. Елементи культурної досконалості організації	324
Танасієнко Н.П. Інвестиції в людський капітал як чинник розвитку виробництва	329
Турецький О.А., Порохно Н.В. Якість продуктів харчування як фактор національної безпеки	334
Стиренко Л.М. Особливості впровадження системи HACCP на підприємствах харчової промисловості	339
Овдій О.В. Оцінка використання матеріальних ресурсів на підприємствах харчової промисловості та економія елементів оборотних активів на підприємстві	345
Коломышева А.О. Управление материальными и финансовыми потоками как фактор повышения инвестиционной привлекательности металлургического предприятия	354
Крисанов А.Г., Васюта В.Б. Мале підприємництво – стан розвитку та проблеми його розвитку у Полтавській області	362
Христенко Л.Н. Принципиальные подходы к разработке агрегированных стратегий развития организации для целей оценки эффективности управления	368
Кублікова Т.Б. Система цілей у стратегічному керуванні компаніями	375
Драган О.І. Науково-практичні підходи щодо підвищення конкурентоспроможності підприємств м'ясної промисловості України	383
Вітренко О.В. Сучасні системи обліку витрат і калькулювання собівартості продукції: зарубіжний досвід	389
Кухаренко І.К., Сич О.А. Механізм стимулювання підприємництва з допомогою податку на прибуток підприємств	398
Ткач А.А. Механізм ринкової інфраструктури в контексті глобалізації	404
Боровик Е.В., Кобельская А.А., Попкова А.С. Влияние ЕБРР на развитие микрокредитования в Украине	411
Давидюк Ю.В. Дотримання екологічних стандартів як засіб підвищення конкурентоспроможності продукції вітчизняних підприємств на зовнішніх ринках	417
Марголич І.І. Інноваційна політика на регіональному рівні в Україні	423
Свінцов О.М. Стратегічна роль освітнього комплексу у розвитку економічної системи України в умовах глобалізації	429
Прищепя Н.П. Территории приоритетного развития в Луганской области: состояние, проблемы и пути их решения	437
Биконя С.Ф. Формування конкурентного середовища та вплив факторів на конкурентоспроможність вітчизняних підприємств	443
Михайлина Д.Г., Гуляк В.Г. ТНК та людський фактор: глобальний аспект	452
Власюк Є.І. Роль реструктуризації в підвищенні конкурентоспроможності машинобудівних підприємств в Україні	461
Мостовенко Н.А. Проблеми розвитку спеціальних (вільних) економічних зон як складової державної інноваційної стратегії	468

чених-економістів

о редакції. Статті, ся авторам для сторінок, написані

ним напівжирним

інними досліджен- даннями з обов'яз- инен виділити із сть).

ження теми, що

анням одержаних

джен (наприклад, адження наукових ямку).

ord (файл повинен

наук (якщо серед

ефони з вказівкою ади, вчене звання,

Гермашевський С.М. Перспективи формування конкурентоспроможності національного господарства України в умовах глобалізації світової економіки	478
Крынская Л.И. Глобализация: теоретические аспекты	484
Черчик Л.М. Спеціальна економічна зона як одна з передумов розвитку рекреаційної сфери регіону	491
Онегіна В.М. Приєднання України до СОТ та державна підтримка аграрного сектору	496
Поснова Т.В. Економічна та соціальна безпека: діалектика взаємозв'язку ...	505
Борщук Є.М. Концепція „sustainable development” і проблеми математичного моделювання еколого-економічних систем	510
Богашко О.Л. Методичні основи визначення та оцінки соціально-економічного потенціалу області	517
Ганиєва А.К. Обоснование целевого использования природного потенциала Крыма для специализации детского курорта	524
Зачеславська Т.Є. Оцінювання перспектив інвестування економіко-екологічних програм в Україні	529
Волкович С.Г., Оксютенко О.І. Фінансування екологічних програм за рахунок впровадження комплексної фінансової системи подвійного імпульсу	535
Семенченко Н.В. Концепція надійності в сфері збуту продукції та аналіз її активних принципів реалізації	541
Гугнина О.В., Мелихова М.Л. Маркетинг, конкуренция и предпринимательство	548
Маляр Н.І., Карімова М.І., Маляр Д.В. Вдосконалення структури людського капіталу підприємства як визначальний фактор утворення синергетичного ефекту	553
Сівашенко Т.В. Основні питання доцільності реструктуризації компаній, які беруть участь в лізингових операціях	559
Горняк О.В. Вплив концентрації на зміни в організаційній структурі сучасного підприємства	565
Лала О.М. Кваліметричний підхід до визначення системи якості управління ...	574
Гаркавко В.К. Наукові засади організації сільськогосподарського підприємства в працях провідних вітчизняних представників науки „Сільськогосподарська економія”: історія, теорія, сучасність	581
Ніколенко С.С., Гудзь Т.П. Система раннього реагування та попередження фінансової кризи на підприємстві	589
Селіверстова Л.С. Наукові підходи до формування стратегії корпорації	595
Терещенко Т.В. Показники, що характеризують інноваційну діяльність промислових підприємств	600
Пугачевська К.Й., Кампов Н.С. Механізм розвитку малого і середнього підприємництва в умовах спеціальних режимів господарювання	608
Алексеев С.Б. Теоретические аспекты конкурентоспособности предприятия	614
Гурняк О.В. Використання банківського кредитування у формуванні капіталу підприємства	620
Удовинька Є.А. Реструктуризация державних стратегічно важливих підприємств	626

Кузін В.О., Єпішенкова Г.О. Механізм управління розвитком підприємств виробничої інфраструктури в умовах перехідної економіки	633
Кинько Е.Н. Институт социального партнерства как фактор формирования новых социально-трудовых отношений в условиях рыночной трансформации экономики	641
Жолнер І.В. Економічна та соціальна ефективність виробництва високооктанових кисневмістких домішок (ВКД) до палива на спиртових заводах України	649
Белов А.В. Основные подходы к определению понятия научно-технический потенциал региона	657
Базась М.Ф. Сутність управлінського обліку державної бюджетної системи	664
Жовнір Н.М. Культура праці в системі регіональних факторів інвестування інтелектуального капіталу	670
Минухин С.В., Беседовский А.Н. Формирование характеристик бизнес-процессов и оценок их эффективности для принятия управленческих решений	675
Данилюк М.О., Фадєєва І.Г. Аналіз схем прийняття рішень в структурах управління витратами підприємства	682
Васенко В.К. Еколого-економічний розвиток регіональних систем	690
Пьянков В.С. Действие «принципа отсрочки» в процессе преобразования формы потока металлопродукции	699
Шопенська Т.В. Шляхи поліпшення регіонального природокористування в Україні	711
<u>Азарова А.О., Гаврилова О.В. Розробка методики визначення економічної безпеки підприємства</u>	<u>719</u>
Панин С.М. О необходимости внедрения автоматизированной компьютерной системы сбора информации для управления экономикой региона	727
Захарченко Д.А. Оценка экологического эффекта на прединвестиционной стадии проекта	737
Бобырь О.И. Зарубежный опыт повышения социально-экономической направленности пенсионных систем	744
Разборська О.О. Стандартизація вітчизняного внутрішнього аудиту	753
Пишна О.Б. Методичні підходи до оцінки економічної ефективності системи внутрішнього контролю	762
Решетов Д.А. Страхование медицинских расходов при поездках за рубеж	771
Дорошенко Н.О. Вплив зовнішніх факторів на ефективність інвестиційної діяльності комерційних банків України	778

чених-економістів

р редакції. Статті, ся авторам для сторінок, написані

ним напівжирним

німи досліджен-аннями з обов'яз-нен виділити із ть).

чення теми, що

нням одержаних

чень (наприклад, дження наукових ику).

d (файл повинен

аук (якщо серед

они з вказівкою и, вчене звання,

Очевидно, що існуюча в даний час структура доходів місцевих бюджетів не може забезпечити ефективну реалізацію природоохоронної функції регіонів, тому варто розробити економіко-екологічну концепцію стимулювання охорони навколишнього середовища для кожного регіону. Ця концепція повинна передбачати:

– введення спеціальних місцевих податків, що служили б, з одного боку, стимулом для зниження шкідливого впливу на навколишнє середовище, а з іншого боку – могли б використовуватися місцевими органами влади для створення умов по зниженню шкідливого впливу на навколишнє середовище визначених негативних факторів;

– відрахування визначеного відсотка в місцевий бюджет (у залежності від техногенного навантаження регіону) з податкових надходжень від діяльності суб'єктів господарювання забруднюючих навколишнє середовище.

Реформування міжбюджетних відносин повинне чітко співвідноситися з загальною логікою змін у регіональних стосунках. І торкатися не лише видаткової частини бюджету, а насамперед механізмів формування доходів місцевих бюджетів, розширення їхньої ресурсної бази.

Література:

1. Галушкіна Т.П., Крутякова В.И. Экологическая политика и механизм ее реализации на региональном уровне. – О.: НАН України, Інститут проблем рынка и экономических исследований НАН України, 1999. – 112 с.
2. Дорогунцов С., Федорищева А. Устойчивость эколого-экономического потенциала Украины и ее регионов//Экономика Украины. – 1996. – № 7. – С. 4-18.
3. Статистичний щорічник України за 2001 рік. – К.: Державний комітет статистики, 2002. – 835 с.
4. Україна у цифрах у 2002 році. – К.: Державний комітет статистики, 2003. – 547 с.
5. Фейтельман Н.Г. Концепция становления государственной системы экологической безопасности//Вестник Московского университета. Серия 6. Экономика. – 1997. – № 2. – С. 51-58.

К.т.н. Азарова А.О., Гаврилова О.В.

Вінницький національний технічний університет

РОЗРОБКА МЕТОДИКИ ВИЗНАЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Розглянуто основи екоесенту, як науки про економічну безпеку підприємства, її основні показники та методи розрахунку рівня безпеки. Проведено дослідження, аналіз і порівняння різних методів визначення економічної безпеки підприємства. Складено багаторівневу багатозарову структурну модель визначення рівня економічної безпеки підприємства та запропоновано відповідні методики її математичної формалізації із застосуванням апарату нечіткої логіки.

Ключові слова: нечіткі множини (НМ), прийняття рішення (ПР), система підтримки прийняття рішення (СППР), фінансовий стан підприємства (ФСР).

І. Вступ. В Україні спостерігається стійка тенденція до збільшення кількості підприємств, що знаходяться в кризовому становищі і є фінансово неспроможними. Так, у 1993 році збитковим було кожне дванадцятье підприємство, а з 1997 року – кожен другий суб'єкт підприємницької діяльності працює збитково, їх питома вага в загальній кількості підприємств становила у 2000 році (І півріччя) – 54.5%. Якщо в 1992 році було порушено 20 справ про банкрутство, то в 1993 - 144, 1994 - 421, 1995 - 2135, 1996 - 9478, 1997 - 12306, 1998 - 12281 справи [1]. За офіційною статистикою Держкомстату, в Україні в 2001 р. - 53 відсотки підприємств всіх форм власності збиткові. Ще більше неплатоспроможних. А це потенційні банкрути. За даними американської статистики, близько 70% компаній через п'ять років після створення припиняють існування через банкрутство. Банкрутство стає масовим явищем, що охоплює більшість галузей та регіонів. Таке депресивне положення становить визначену небезпеку для всіх суб'єктів соціально-економічних відносин на усіх рівнях, починаючи з держави і закінчуючи кожним її громадянином.

Зміст поняття економічної безпеки підприємства включає систему заходів, що забезпечують конкурентоспроможність і економічну стабільність підприємства, а також сприяють підвищенню рівня добробуту працівника. Гарантувати економічну безпеку підприємства у фінансово-господарському середовищі, яке

чених-економістів

о редакції. Статті, ся авторам для сторінок, написані

ним напівжирним

нними дослідженнями з обов'язинен виділити із сть).

ження теми, що

анням одержаних

жень (наприклад, ідження наукових імку).

rd (файл повинен

наук (якщо серед

фони з вказівкою ди, вчене звання,

стрімко змінюється надзвичайно складно. А розробити стратегію, тобто перспективне й довгострокове виконання цього завдання майже неможливо. Тому актуальним є забезпечення економічної безпеки підприємства та виявлення шляхів запобігання новонародженим внутрішнім і зовнішнім небезпекам. Виникнення таких загроз може стати причиною банкрутства. Зовнішні щодо підприємства причини практично не піддаються впливу, або ж вони є досить слабкі. Інші причини – внутрішнього характеру, вони безпосередньо залежать від організації роботи на самому підприємстві. Банкрутство найчастіше є результатом спільного та одночасного впливу всіх факторів. Аналіз зарубіжної практики свідчить, що в країнах із розвинутою ринковою економікою та сталою політичною системою, як правило 1/3 банкрутств викликані зовнішніми та 2/3 внутрішніми причинами.

Економічна безпека – це одна з базових складових національної безпеки. Саме тому обумовлюється досить ретельна увага політиків, практиків та вчених до розробки теоретичних основ, а також методик розробки та аналізу економічної безпеки. Найбільшу увагу темі приділяють такі провідні вчені як: С.Ф. Покропивний [2], Г.П. Иванов [3], О.П. Градов [4], Л.В. Єрмаков [5]. Дослідження основних джерел і характеру сигналів, що впливають на економічну безпеку розглянуто в роботах Г.П. Іванова, Г.П. Уткина, М.В. Клейнгої. Вплив усього спектру чинників (внутрішніх і зовнішніх) на економічну безпеку підприємства зумовлює зміну показників його діяльності, що тривіально регресивною моделлю Д. Ковальова, Т. Сухорукової [6].

Для кількісного визначення рівня економічної безпеки застосовуються різні методи: від складного ймовірнісного аналізу до суттєво інтуїтивних. Нині вітчизняні менеджери зазвичай покладаються на інтуїцію, авторитет чи досвід попередників. Лише незначний відсоток керівників здатний оцінити ризик із використанням економіко-математичних методів. Загалом існуючі моделі визначення рівня економічної безпеки мають такі недоліки: не враховуються кількісні та якісні характеристики економічних властивостей системи, необхідність врахування великої кількості параметрів, складність виявлення і розмежування дестабілізуючого впливу внутрішніх та зовнішніх факторів.

II. Постановка завдання. Метою даного дослідження є підвищення ефективності діяльності підприємства. Основні завдання вказують на методику

визначення економічної безпеки підприємства, визначення їх переваг та недоліків; сформулювати множину внутрішніх та зовнішніх загроз середовища діяльності підприємства; розробка інтегрального показника економічної безпеки підприємства, який би виражався кількісно в чітко окреслених межах, врахував як внутрішні так і зовнішні загрози, їх кількісні і якісні характеристики; мав планований та прогнозований рівень. Необхідність врахування великого спектра факторів зумовлює використання відповідних сучасних комп'ютерних засобів, які в свою чергу потребують на складання сучасних математичних моделей із використанням апарату нечіткої логіки, який дозволяє формалізувати природні причинно-наслідкові зв'язки між параметрами, що необхідно регулювати та факторами, що впливають на них. Застосування теорії нечітких множин дозволяє описати ці зв'язки на природній мові, звільняючи дослідження від трудомістких процедур збору та обробки великих масивів експериментальних даних. Причинно-наслідкові зв'язки виявляються за допомогою спеціалістів-економістів (експертів у даній області) та являють собою базу знань. На основі створеної таким чином бази знань і пропонується виконувати моделювання кількісного визначення рівня безпеки. Такий показник економічної безпеки дасть можливість проводити постійний моніторинг рівня незалежності, стійкості, здатності фірми до прогресу в умовах динамічного середовища та дестабілізуючих факторів, а також прогнозування і запобігання ризикам або їх мінімізації.

III. Результати. В нашому недалекому минулому всі питання і проблеми забезпечення безпеки на себе брала і вирішувала держава. Тепер забезпечення безпеки – це одна з найважливіших функцій будь-якої організації та кожної людини. Виходячи з цього формулюються базові концептуальні положення та проблеми визначення економічної безпеки.

Сутність економічної безпеки розкривається в системі показників, що відображають економічні властивості об'єкта з урахуванням дестабілізуючого впливу внутрішніх та зовнішніх факторів. Це положення концепції пов'язано з проблемою виділення складу показників, що в досить повній мірі відображають економічні властивості об'єкта.

Для градації рівня економічної безпеки підприємства використовуються порогові значення показників. Невідповідність поточних значень показників характеризує якісні зміни на підприємстві. Дестабілізуючі фактори, що здійсню-

вплив на економічну безпеку підприємства розрізняють внутрішні та зовнішні. Проблема виникає у відборі даних показників та визначенні ступеня їх вагомості.

Оцінка та градація поточного рівня економічної безпеки здійснюється на основі поточного фінансового обліку та аналізу економічного стану підприємства. Частоти дестабілізуючих факторів мають різну природу, срок впливу та силу дестабілізуючого впливу на економіку підприємства. Якщо фактори можуть бути контрольованими, то вони можуть бути і прогнозуємими і може бути оцінено приблизне значення дестабілізуючого фактора. Проблема аналізу стану економіки підприємства, а також аналізу їх якісних характеристик повинна розглядатись окремо по собі, а в зв'язку з необхідністю запобігання або зведення до мінімуму наслідків дестабілізуючого впливу внутрішніх та зовнішніх факторів (загроз).

Кінцева мета оцінки та аналізу економічної безпеки підприємства – це формування висновків про рівень безпеки, про його кількісні та якісні зміни в часі та просторі. Складність реальної комплексної оцінки рівня безпеки підприємства полягає в формалізованому описі динамічних властивостей підприємства у взаємозв'язку з факторами, що здійснюють дестабілізуючий вплив на економіку підприємства; наявність суб'єктивних факторів, перешкоджаючих точності дестабілізуючих впливів, і неоднорідність їх появлень в стані економіки підприємства.

Для оцінювання рівня економічної безпеки можна скористатися світовими вітчизняними моделями аналізу кризового стану підприємства, які засновані на використанні фінансових коефіцієнтів: оцінка імовірності банкрутства на основі Z-рахунку Альтмана; модель Романа Ліса для оцінки фінансового стану підприємства фінансового стану по показниках У.Бівера; метод рейтингової оцінки фінансового стану (рейтингове число); R – модель прогнозу ризику банкрутства; пропозиційна модель Таффлера; модель Фулмера; модель Спрінгейта; узагальнена модель розроблена на основі дискримінантної функції; PAS – коефіцієнт. Недоліком є те, що більшість моделей не доцільно застосовувати для наших вітчизняних підприємств, так як вони розроблені в умовах розвинутої економіки, вони також не враховуються специфіка розвитку галузі, та вплив якісних показників дестабілізуючих факторів, які не можна виразити кількісно.

Тому пропонується розробка моделі та методики формалізації багаторівневої СППР щодо визначення рівня економічної безпеки підприємства. Ця модель складається з трьох рівнів та відповідних джерел інформації. Перший рівень

складається з двох шарів. На першому шарі здійснюється формування множини X визначених вхідних параметрів. Другий шар передбачає формування множини X визначених параметрів фінансового, майнового стану підприємства. Даний шар передбачає формування груп показників: кількісних, які об'єднують ряд показників нижчого рівня, – показник фінансової безпеки, майновий стан, а також показник якісних характеристик безпеки. На третьому рівні здійснюється визначення рішення $O_j, j = \overline{1, S}$, щодо рівня внутрішньої економічної безпеки підприємства.

Задача ПР щодо оцінювання економічної безпеки полягає у виборі раціонального рішення R з множини рішень $O_j, j = \overline{1, S}$. Множина вихідних параметрів $R = \{O_1, \dots, O_S\}$, де $O_j, j = \overline{1, S}$ ($S=5$) рішень: O_1 – відмінний стан підприємства, означає високий рівень економічної безпеки; O_2 – нормальний; O_3 – передкризовий; O_4 – кризовий; O_5 – критичний, економічний стан підприємства характеризується як небезпечний, підприємство на грані банкрутства.

Кількісні характеристики визначаються на основі ряду груп показників, зокрема: ліквідність та платоспроможність y_1 , ділова активність y_2 , фінансова активність y_3 , прибутковість і рентабельність y_4 , оцінка майнового стану y_5 .

Узагальнений якісний показник являє собою функцію $Y = f(y_1, \dots, y_5)$. Якісні характеристики надають експерти (табл. 1).

Таблиця 1. Приклад якісних характеристик діяльності фірми

Вид безпеки	Показник
Виробничо-технологічна безпека	Ступінь спрацювання основних виробничих фондів
	Частка витрат на НДДКР
	Середня заробітна плата наук. Працівника
	Рівень браку
	Якість ресурсів
Маркетингова безпека	Номенклатура продуктів
	Якість продуктів
	Розмір та частка ринку
	Ефективність збутової політики
	Середня заробітна плата (в грн.)
Соціальна безпека	Заборгованість по виплаті заробітної плати
	Частка заробітної плати в ціні
	Темпи скорочення персоналу (в рік)
	Рівень мотивації
	Психологічний клімат в колективі
	Ділові якості керівника

вчених-економістів

о редакції. Статті, написані авторами для сторінок, написані

ним напівжирним

анніми дослідженнями з обов'язковим виділити із статті).

дження теми, що

анням одержаних

джен (наприклад, одержання наукових ямку).

ord (файл повинен

наук (якщо серед

ефони з вказівкою зди, вчене звання,

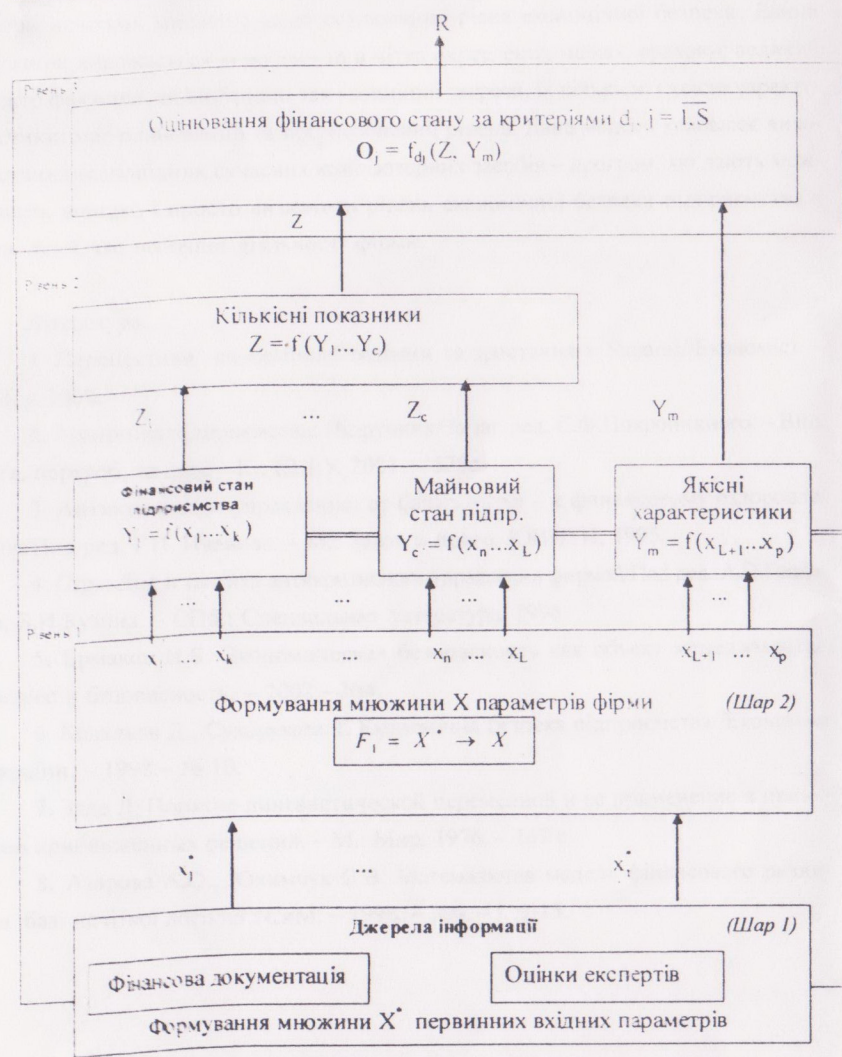

Рис. 1. Загальна модель багаторівневої СППР щодо оцінювання економічної безпеки підприємства

Дана модель СППР щодо оцінювання рівня економічної безпеки розроблена в рамках декомпозиційного принципу послідовної реалізації функції відоб-

разання множини вхідних даних у множину остаточних рішень. Особливістю цієї моделі є те, що вона враховує множину первинних вхідних параметрів X^* , множину оцінювальних параметрів X , а також те, що здійснено стратифікацію процесу реалізації складної функції прийняття рішення F , тобто вона розподілена на більш прості функції: перетворення $X^* \rightarrow X$, об'єднання груп кількісних та якісних показників, визначення остаточного рішення. Це дозволяє спростити процес формалізації такої СППР.

IV. Висновки. Господарське та економічне значення даної роботи полягає у можливості підвищення ефективності господарювання шляхом виявлення можливих загроз і розробки системи заходів, що забезпечують конкурентоспроможність і економічну стабільність підприємства, а також сприяють підвищенню рівня добробуту.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що:

- запропоновано нову загальну структурну модель багаторівневої СППР щодо оцінювання економічної безпеки підприємства й відповідну методику її формалізації, які дають можливість будувати СППР з розширеними функціональними можливостями (враховують об'єкти з різними типами оцінювальних параметрів), а також стратифікувати процес ПР, що суттєво спрощує процедуру створення таких СППР;

- визначено множини оцінювальних параметрів для СППР щодо оцінювання екосенситу. Ці множини охоплюють широкий спектр чинників, що впливають на рівень економічної безпеки та задовольняють умовам повноти, дієвості та мінімальності;

- запропоновано методику формалізації СППР на базі математичного апарату НМ, застосування яких дозволяє враховувати при побудові СППР об'єкти зі змішаними оцінювальними параметрами, приймати рішення, не розглядаючи всіх комбінацій оцінювальних параметрів.

Теоретичне значення полягає у формуванні загального підходу до вирішення існуючої комплексної задачі та складання відповідної СППР щодо формалізації процесу оцінювання рівня економічної безпеки.

Практична цінність даної роботи полягає у розробці моделі та методики формалізації багаторівневої СППР за допомогою математичного апарату ТНМ

вчених-економістів

до редакції. Статті, написані авторами для сторінок, написані

ним напівжирним

анніми дослідженнями з обов'язковим виділити і з

дження теми, що

ванням одержаних

джен (наприклад, надження наукових ямку).

ord (файл повинен

наук (якщо серед

ефони з вказівкою ади, вчене звання,

(теорії нечітких множин) щодо оцінювання рівня економічної безпеки. Даний показник виражається кількісно та в чітко окреслених межах, враховує великий спектр факторів, як внутрішні так і зовнішні загрози, їх кількісні і якісні характеристики; має планований та прогнозований рівень. Дана модель зумовлює використання відповідних сучасних комп'ютерних засобів – програм, які дають можливість швидко і просто визначити рівень економічної безпеки підприємства в будь-який час поточної діяльності фірми.

Література:

1. Перспективи економічної безпеки та зростання в Україні//Економіст. – №3. – 2000.
2. Економіка підприємства: Підручник/За заг. ред. С.Ф.Покропивного. – Вид. 2-ге, перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2001. – 528с.
3. Антикризисное управление: от банкротства – к финансовому оздоровлению/Под ред. Г.П. Иванова. – М.: Закон и право, ЮНИТИ, 1995
4. Стратегия и тактика антикризисного управления фирмой/Под ред. А.П.Гралова, Б.И.Кузина. – СПб.: Специальная литература, 1996.
5. Ермаков И.Б. Экономическая безопасность как объект менеджмента// Бизнес и безопасность. – 2002.– №4.
6. Ковальов Д., Сухорукова Т. Економічна безпека підприємства//Економіка України. – 1998.– № 10.
7. Заде Л. Понятие лингвистической переменной и ее применение к принятию приближенных решений. – М.: Мир, 1976. – 167 с.
8. Азарова А.О., Юхимчук С.В. Математична модель фінансового ризику на базі нечіткої логіки//УСМ. – 1998. – №6. – С.9-15.

Панин С.М.

Институт стран Востока и Африки

Международного славянского университета, г.Харьков

О НЕОБХОДИМОСТИ ВНЕДРЕНИЯ АВТОМАТИЗИРОВАННОЙ КОМПЬЮТЕРНОЙ СИСТЕМЫ СБОРА ИНФОРМАЦИИ ДЛЯ УПРАВЛЕНИЯ ЭКОНОМИКОЙ РЕГИОНА

Показана объективная необходимость внедрения автоматизированной системы сбора информации для управления экономикой региона

Ключевые слова: компьютерная технология, информационный процесс, регулирование экономики, автоматизированные рабочие места, локальный компьютерный модуль.

I. Введение. Быстрый рост численности работников государственного аппарата управления в Украине в условиях перехода к рыночной экономике не сопровождается пока повышением экономической эффективности экономики. Одновременно осуществлена компьютеризация рабочих мест государственных служащих, но эффективность использования этой техники недостаточна. Все это обязывает к созданию системы, позволяющей использовать достижения современной компьютерной технологии для подготовки высококачественных управленческих решений способствующих росту эффективности экономики. В экономической литературе этой проблеме не уделено должного внимания, что делает актуальным предлагаемую работу.

Государственное регулирование Ф.П. Фомина понимает как обеспечение экономического роста и полной занятости населения, стабильности цен, создания условий экономической свободы, справедливого распределения доходов, контроля над торговым балансом, считая, что экономическая эффективность развития связана не столько с факторами собственности, сколько со степенью квалификации менеджеров руководством и исполнением управленческих решений. Л.И.Спирidonов выделяет *генеральную функцию государства* – реализацию общих дел, обеспечивающих предпосылки человеческого существования, регулирования рынка, обеспечение разработки национальных экономических программ; культурная (развитие образования, науки, учреждений культуры и